

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6To/2/2013
Identifikačné číslo spisu:	9013899434
Dátum vydania rozhodnutia:	02.08.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:9013899434.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika a členov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka v trestnej veci obžalovaného Z. Y. pre trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, ods. 4 Tr. zák. a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 2. augusta 2013 o odvolaniach obžalovaného a prokurátora krajskej prokuratúry proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 26. novembra 2012, sp. zn. 1T 19/2005, takto

rozhodol:

Podľa § 258 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. d/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006 napadnutý rozsudok sa z r u š u j e.

Podľa § 259 ods. 1 Tr. por. vec sa v r a c i a Krajskému súdu v Trnave, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 26. novembra 2012, sp. zn. 1T 19/2005, bol obžalovaný Z. Y. uznaný vinným zo spáchania trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, ods. 4 Tr. zák. (bod 1/) a trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, ods. 3 Tr. zák. (bod 2/), ktorých sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

1/ ako konateľ spoločnosti D., T., IČO: XX XXX XXX, ktorá bola mesačným platcom dane z pridanej hodnoty,

- dňa 25. apríla 2004 na Daňovom úrade vo Veľkom Mederi podal daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie marec 2004, v ktorom priznal daň na výstupe v sume 1 237 104 Sk a uplatnil daň na vstupe v sume 3 229 600 Sk, hoci žiadne zdaniteľné plnenie neprijal a žiadnu daň z pridanej hodnoty inému platiteľovi dane z pridanej hodnoty nezaplatil, a tak si neoprávnene uplatnil nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty v sume 1 992 496 Sk,

- dňa 25. júna 2004 na Daňovom úrade vo Veľkom Mederi podal daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie máj 2004, v ktorom priznal daň na výstupe v sume 799 362 Sk a uplatnil

daň na vstupe v sume 8 050 609 Sk, hoci žiadne zdaniteľné plnenie neprijal a žiadnu daň z pridanej hodnoty inému platiteľovi dane z pridanej hodnoty nezaplatil, a tak si neoprávnene uplatnil nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty v sume 7 251 247 Sk, pričom už dňa 16. januára 2004 pri miestnom zisťovaní zameranom na overenie skutočností uvádzaných daňovým subjektom pri registrácii platiteľa dane z pridanej hodnoty predložil pracovníkom Daňového úradu Veľký Meder fiktívnu kúpnu zmluvu zo dňa 2. januára 2004 uzatvorenú so spoločnosťou O., T. ako dodávateľom technológie, technologických strojov a zariadenia na výrobu a spracovanie dreva.

Obvinený Z. Y. si neoprávnene uplatnil nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty v celkovej sume 9 218 346 Sk ku škode štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

2/ ako konateľ spoločnosti F. D., IČO: XXXXXXXXX, ktorá bola mesačným platcom dane z pridanej hodnoty, dňa 24. augusta 2001 na Daňovom úrade v Dubnici nad Váhom podal daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie júl 2001, v ktorom si uplatnil daň na vstupe v sume 1 252 725 Sk

- z faktúry č. 0013/07/01 z 2. júla 2001 od dodávateľa spoločnosti O., E. na sumu 920 924,40 Sk, z ktorej 23% daň z pridanej hodnoty predstavuje sumu 172 205,40 Sk, pričom faktúra mala byť uhradená v hotovosti 7. júla 2001,

- z faktúry č. 0021/07/01 z 8. júla 2001 od dodávateľa spoločnosti O., E. na sumu 959 400 Sk, z ktorej 23% daň z pridanej hodnoty predstavuje sumu 179 400 Sk, pričom faktúra mala byť uhradená v hotovosti 14. júla 2001,

- z faktúry č. 0023/07/01 zo 16. júla 2001 od dodávateľa spoločnosti O., E. na sumu 955 680 Sk, z ktorej 10% daň z pridanej hodnoty predstavuje sumu 86 880 Sk, pričom faktúra mala byť uhradená v hotovosti 30. júla 2001,

- z faktúry č. 2001/039 z 20. júna 2001 od dodávateľa spoločnosti J. R. na sumu 1 062 183,70 Sk, z ktorej 23% daň z pridanej hodnoty predstavuje sumu 198 619,70 Sk, pričom faktúra mala byť uhradená v hotovosti 3. júla 2001,

- z faktúry č. 2001/040 z 20. júna 2001 od dodávateľa spoločnosti J., R. na sumu 1 068 870 Sk, z ktorej 23% daň z pridanej hodnoty predstavuje sumu 199 870 Sk, pričom faktúra mala byť uhradená v hotovosti 8. júla 2001,

- z faktúry č. 2001/047 zo 7. júla 2001 od dodávateľa spoločnosti J., R. na sumu 778 250 Sk, z ktorej 23% daň z pridanej hodnoty predstavuje sumu 70 750 Sk, pričom faktúra mala byť uhradená v hotovosti 15. júla 2001,

- z faktúry č. 2001/054 z 26. júla 2001 od dodávateľa spoločnosti J., R. na sumu 922 500 Sk, z ktorej 23% daň z pridanej hodnoty predstavuje sumu 172 500 Sk, pričom faktúra mala byť uhradená v hotovosti 26. júla 2001,

- z faktúry č. 2001/057 z 30. júla 2001 od dodávateľa spoločnosti J., R. na sumu 922 500 Sk, z ktorej 23% daň z pridanej hodnoty predstavuje sumu 172 500 Sk, pričom faktúra mala byť uhradená v hotovosti 30. júla 2001,

a priznal daň na výstupe v sume 409 649 Sk aj z faktúry č. 200107024 vystavenej 17. júla 2001 pre odberateľa spoločnosť U., Q. na sumu 2 005 000 Sk, z ktorej daň z pridanej hodnoty predstavuje sumu 374 918,70 Sk,

pričom uvedené faktúry zahrnul do účtovníctva spoločnosti F., D. napriek tomu, že vedel, že k uskutočneniu zdaniteľných plnení uvedených na faktúrach spoločnosťami O., E. a J., R. neprišlo, a tak

si neoprávnene uplatnili nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty v sume 843 076 Sk a skrátil daň z pridanej hodnoty v sume 34 730 Sk.

Za to bol obžalovanému uložený podľa § 148a ods. 4 Tr. zák. s použitím § 35 ods. 1 Tr. zák. a § 40 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov, na výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 zaradený do prvej nápravno-výchovnej skupiny.

Proti vyššie citovanému rozsudku podal včas odvolanie obžalovaný Z. Y. (proti všetkým výrokom), ako i prokurátor príslušnej krajskej prokuratúry (proti výroku o treste).

Pokiaľ ide o odvolanie obžalovaného, tento vytýka napadnutému rozsudku nejasnosť, neúplnosť skutkových zistení a nesprávne právne posúdenie skutku. Má za to, že súd sa nevyrovnal so všetkými, pre rozhodnutie významnými, okolnosťami a nesúhlasí s tým jeho tvrdením, že by z dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní bolo možné jednoznačne a bez pochyb vyvodit' záver o tom, že sa skutok popísaný v obžalobe stal, a že by tento spáchal.

Čo sa týka potom konkrétne skutku uvedeného pod bodom 1/, tu bolo podľa názoru obžalovaného celé dokazovanie úplne nadbytočne a nedôvodne vedené v tom smere, či došlo reálne k naplneniu kúpnej zmluvy z 2. januára 2004 medzi spoločnosťou D. a O., predmetom ktorej bola dodávka strojov v hodnote cca 20 mil. Sk. Išlo tu totiž len o predbežnú zmluvu, predloženú daňovému úradu v rámci miestneho zisťovania 16. januára 2004 výlučne za účelom preukázania pripravovaných obchodov pre získanie platcovstva DPH pre spoločnosť D. Nikto nikdy netvrdil, že tento obchod aj skutočne reálne prebehol a že by tento bol ako zdaniteľné plnenie zahrnutý do daňového priznania k DPH za máj 2004, ako sa to píše v obžalobe i v napadnutom rozsudku. Pre prípadné posúdenie nezákonného konania bolo nutné zo strany obžaloby zistiť, zabezpečiť a procesne vypočítať v rámci trestného konania všetkých odberateľov a dodávateľov spoločnosti D., ktorých zdaniteľné plnenia boli skutočne zahrnuté do daňového priznania za obdobie máj 2004, a následne v rámci TK posúdiť realitu resp. fiktivitu týchto obchodov. V celom spise sa však nenachádza žiadna zmienka o akomkoľvek konkrétnom daňovom subjekte, ktorého zdaniteľné plnenie malo byť zahrnuté v daňovom priznaní za obdobie marec a máj 2004. V skutkovej vete absentujúci výpočet faktúr a im zodpovedajúcich daňových subjektov, ktorých zdaniteľné plnenia považuje súd za fiktívne, predstavuje vadu, spôsobujúcu nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku. V prípade, že potom nie je možné preukázať, z akých konkrétnych obchodov nárok na vrátenie DPH vzišiel a ani s akými subjektmi v rozhodujúcom čase spoločnosť D. obchodovala, je vylúčené prijať záver, že menovaná spoločnosť si tento nárok uplatnila neoprávnene.

V súvislosti s druhým skutkom obžalovaný vytýkal predovšetkým ten fakt, že súd pre svoje rozhodnutie ako podstatné vzal do úvahy len dôkazy svedčiace v jeho neprospech, pričom „obraz“ o jeho obchodovaní si spravil výlučne z výpovedí tých svedkov, ktorí kontakty s ním popreli. Výpovede svedkov, ktorí jeho výpoveď potvrdzovali a ktorí potvrdzovali fakty o reálnych obchodoch s jeho spoločnosťou (Ing. V. A., M. X., J. R., Ing. D., Ing. W.) naopak vôbec neboli zohľadnené. Počas celého vyšetrovania netvrdil, že by niekedy konal a jednal s konateľmi spoločností O. a J., a preto ich výpovede ani nemožno považovať v tomto smere za relevantné, a to navyše aj s poukazom na to, že títo podľa všetkých poznatkov zrejme vystupovali v daných spoločnostiach len ako tzv. biele kone, nemajúce vedomosť o žiadnych aktivitách a nič nepodpisujúce. Rozhodujúcou pri posudzovaní predmetného skutku je podľa jeho názoru tá skutočnosť, či práce na rekonštrukcii reštaurácie „R.“ boli skutočne vykonané vyššie menovanými spoločnosťami ako dodávateľmi a či tieto majú dané zdaniteľné plnenia aj zaúčtované vo svojom účtovníctve (do daňových priznaní).

A napokon obžalovaný poukázal i na závažné procesné pochybenie pri výsluchoch svedkov v rámci celého trestného konania, keď ani jeden z nich nebol pred výsluchom poučený o povinnosti zachovávať daňové tajomstvo, a i napriek tomu sa títo oboznamovali so skutočnosťami, tvoriacimi daňové tajomstvo a boli im predkladané doklady, ktoré sami osebe sú predmetom daňového tajomstva (faktúry, pokladničné doklady, daňové priznania atď.), a to ohľadne daňových subjektov, s ktorými v čase

výsluchu nemali nič spoločné. Takéto dôkazy sú preto nezákonné a nemôžu byť použité ako dôkazy pred súdom.

Z vyššie uvedených skutočností je podľa názoru obžalovaného možné vyvodiť záver, že nie je jednoznačne a nepochybne preukázané, že skutky sa stali a že ich spáchal on, nakoľko o tom existujú po vykonanom dokazovaní vážne, rozumné a rozsiahle pochybnosti, pričom súd musí vychádzať pri svojom rozhodovaní výlučne z jednoznačných dôkazov zadovážených zákonným a procesným spôsobom a nie z dohadov, indícií a ničím nepodložených špekulácií. Na základe toho preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. e/ Tr. por. v celom rozsahu zrušil a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil súdu I. stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie, príp. aby ho sám spod obžaloby oslobodil.

Prokurátor v odôvodnení podaného odvolania upozornil v súvislosti s uloženým trestom v prvom rade na tú skutočnosť, že obžalovaný vykonával v predmetnej trestnej veci väzbu v trvaní od 12. novembra 2004 do 25. októbra 2005, čo by v prípade jej započítania do výkonu trestu znamenalo vytvorenie podmienok na takmer okamžité podmienkové prepustenie obžalovaného z výkonu trestu. Uložený trest by tak u neho v súčasnosti neplnil žiadny účel.

Prokurátor nepovažuje tiež obžalovanému uložený trest za primeraný vzhľadom na následok ním spáchaného trestného činu, spočívajúci v jeho reálnom obohatení sa v priebehu roku 2001 až 2004 o sumu cca 11. mil. Sk ku škode štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, pričom v tomto smere navyše poukazuje i na zo strany prvostupňového súdu nesprávne aplikovanie mimoriadneho zmiernovacieho ustanovenia § 40 ods. 1 Tr. zák. Z troch podmienok, ktoré považoval súd za rozhodné pre ukladanie trestu odňatia slobody pod zákonom stanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby (osoba obžalovaného, stupeň spoločenskej nebezpečnosti jeho konania a časové hľadisko, kedy došlo k spáchaniu trestnej činnosti a následnému rozhodnutiu o nej), sa v odôvodnení svojho rozsudku zameril len na osobu obžalovaného, a aj to len v stručnosti, keď jednou vetou uviedol, že tento nebol doposiaľ prejednávany pre spáchanie priestupku a tiež ani nebol trestne stíhaný, čo sa ale nezakladá na pravde. Ďalšie dôvody svedčiacie pre mimoriadne zníženie trestu neuviedol a obmedzil sa len na strohé konštatovanie, že tieto sú v danom prípade dané. S ohľadom na vyššie uvedené označuje preto prokurátor napadnuté rozhodnutie v danej časti za nepreskúmateľné. Zároveň pritom na rozdiel od prvostupňového súdu poznamenáva, že pokiaľ ide o osobu obžalovaného, tento bol v predchádzajúcom období trestne stíhaný, a to práve za majetkovú trestnú činnosť obdobného charakteru, pričom toto odsudzujúce rozhodnutie nie je v súčasnej dobe zahladené. Okrem tejto trestnej minulosti obžalovaného neboli v jeho prípade splnené zákonné podmienky pre použitie ust. § 40 ods. 1 Tr. zák. i z dôvodu veľkej spoločenskej nebezpečnosti činu určovanej najmä jeho následkom, porušením záujmu štátu na riadnom platení daní ako príjmovej časti štátneho rozpočtu a tiež i tou skutočnosťou, že trestnej činnosti sa obžalovaný dopustil v rozmedzí troch rokov dvomi rovnakými samostatnými konaniami.

S ohľadom na uvedené preto prokurátor navrhol, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok podľa § 258 ods. 1 písm. e/ Tr. por. v časti uloženého trestu zrušil a podľa § 259 ods. 3 Tr. por. aby obžalovanému sám uložil trest v rámci zákonom stanovenej trestnej sadzby (§ 148a ods. 4 Tr. zák.).

K predmetnému odvolaniu sa písomne vyjadril i obžalovaný Z. Y. s tým, že tento s odôvodnením prokurátora v plnom rozsahu nesúhlasí a považuje ho za účelové. Na dôkaz toho priložil i aktuálny výpis z registra trestov, z ktorého je preukázateľné, že nemá žiadny záznam v registri trestov. V súvislosti s vyjadreniami na jeho osobu poukázal potom na tú skutočnosť, že počas celej doby od roku 2005 bol vždy riadne zamestnaný, dokončil štúdium na vysokej škole, viedol riadny a usporiadaný život, uzavrel manželstvo, nepodnikal a už nikdy ani nemieni podnikat'.

Na podklade podaných odvolaní Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 254 ods. 1 Tr. por., po zistení, že niet dôvodu na zamietnutie odvolaní podľa § 253 ods. 1 Tr. por. ani na zrušenie rozsudku podľa § 253 ods. 3 Tr. por., preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku, proti ktorým môže odvolateľ podať odvolanie, ako i správnosť postupu konania, ktoré jeho vydaniu

predchádzalo, prihliadajúc pritom i na vady, ktoré neboli odvolaním vytýkané a dospel k takému záveru, že obe podané odvolania sú čiastočne dôvodné.

Podľa § 258 ods. 1 Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok tiež

b/ pre vady rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo pre to, že súd nevzal do úvahy všetky okolnosti významné pre rozhodnutie,

c/ ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení, na objasnenie veci treba dôkazy opakovať alebo vykonávať dôkazy ďalšie a ich vykonávanie pred odvolacím súdom by znamenalo nahradzovať činnosť súdu prvého stupňa,

d/ ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie trestného zákona.

Najvyšší súd v danej veci už raz rozhodoval, keď uznesením z 13. októbra 2011, sp. zn. 6 To 8/2011, na základe odvolania krajského prokurátora napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trnave zo 6. apríla 2011, sp. zn. 1T 19/2005, podľa § 258 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. d/ Tr. por. zrušil v celom rozsahu a vec vrátil prvostupňovému súdu na opätovné prejednanie a rozhodnutie.

Krajský súd sa však po vrátení veci mu na nové konanie a rozhodnutie dôsledne neriadil právnym názorom vyjadreným vo vyššie citovanom zrušovacom uznesení a nesplnil všetky tam uvedené záväzné pokyny odvolacieho súdu (§ 264 ods. 1 Tr. por.).

Predovšetkým pokiaľ ide o výsluch obžalovaného Z. Y., tento opäť nebol vykonaný v súlade § 207 Tr. por., pričom v tejto súvislosti súd odkazuje i na ust. § 91 a nasl. Tr. por. Výsluch nemožno považovať dostatočný, keďže obžalovanému neboli kladené otázky vo vzťahu k jednotlivým relevantným dôkazom, či na doplnenie výpovede. Súd sa ani nevenoval viacerým vzniknutým rozporom (nezrovnalostiam) vo výpovedi obžalovaného a tieto zákonným spôsobom neodstraňoval. A napokon čo sa týka odkazu prvostupňového súdu na č. l. 241, 245 - 250 („inak obžalovaný vypovedá ako na č. l. 241, 245 - 250“), tento je nielenže nesprávny ale i zmätočný - s poukazom na obsah uvedených listov.

Vo vzťahu k už skôr vytýkanému čítaniu listinných dôkazov treba opäť v prvom rade upozorniť na zlú protokoláciu (č. l. 1349 spisu), kedy znova nie je uvedené, čo presne - aký konkrétny listinný dôkaz nachádzajúci sa na tej a tej strane bol čítaný (napr. či ide o výpis z účtu spol. D. vedený vo VÚB, a.s., alebo listinné dôkazy týkajúce sa prevodu obchodného podielu spol. D. a pod.), čo je dôležité i s poukazom na príp. vyjadrenie sa obžalovaného. Nestačí len uviesť, že sa oboznamujú listinné dôkazy na č. l. 101 - 171, resp. 709 - 994, čo predstavuje celý zväzok IV spisu.

V predchádzajúcom rozhodnutí tunajší súd poukazoval na neprečítanie viacerých pre rozhodnutie relevantných dôkazov zo zv. I. (listinné dôkazy týkajúce sa prevodu obchodného podielu D., výpisy z účtov obchodnej spoločnosti obžalovaného, záznamy o telekomunikačnej prevádzke a ďalšie). Tieto po vrátení veci síce už prečítal, no vôbec sa s nimi nezaoberal v rámci hodnotenia dôkazov. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia nie je o uvedených dôkazoch ani zmienka.

V súvislosti s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa vo zväzkoch III, IV a V neboli potom taktiež rešpektované pokyny najvyššieho súdu, keď sa krajský súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia s danými dôkazmi - rovnako ako vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí - absolútne nevysporiadal.

S ohľadom na zmienené čítanie listinných dôkazov nedá napokon najvyššiemu súdu nedodať i tú skutočnosť, že súd nemá povinnosť prečítať všetky listinné dôkazy nachádzajúce sa v predložených zväzkoch (zabezpečené v prípravnom konaní), ale len tie, ktoré sú dôležité pre samotné rozhodnutie. Odvolací súd nepovažuje všetky čítané dôkazy za relevantné z pohľadu daného rozhodovania, majúce bezprostredný vzťah k danej veci a tiež ani nerozumie napríklad tomu, prečo zo zv. II bola na hlavnom pojednávaní čítaná práve faktúra nachádzajúca sa č. l. 391 spisu.

Čo sa týka potom otázky odôvodnenia rozsudku, tu si dovoľí súd upozorniť na ust. § 125 Tr. por., v zmysle ktorého ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne vyloží, ktoré skutočnosti vzal za dokázané a o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak boli do rozsudku pojaté ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

Krajský súd sa vyššie citovaným ustanovením dostatočne neriadil, keďže v odôvodnení svojho rozsudku sa nevenoval viacerým, na hlavnom pojednávaní vykonaným dôkazom, ktoré sú pre samotné rozhodnutie veci dôležité. Na niektoré z nich len poukázal, že boli vykonané, no nevyhodnotil ich (napr. na str. 10 sa v podstate len konštatuje existencia znaleckého posudku Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ, podaného za účelom skúmania dátového obsahu pevných diskov predložených osobných počítačov, CD nosiča a počítačových diskiet, no aký z neho vyplýva pre dané konanie záver, už zrejmé nie je), iné ani len nespomenul (napr. bankové výpisy obchodnej spoločnosti D. a pohyby na nich).

Prehliadol, resp. nevyporiadal sa tiež s viacerými nezrovnalosťami (rozporami) vo výpovedi či už samotného obžalovaného, alebo medzi jeho výpoveďou a výpoveďami ostatných vypočutých svedkov (napr. pokiaľ ide o fakt „odovzdania“ účt. dokladov spoločností D. a F. obžalovaným H. U. či J. X.), a to napriek tomu, že viaceré takéto zásadné rozpory upozorňoval najvyšší súd už vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí.

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia boli ďalej zistené nedostatky aj v súvislosti s nerozlišovaním pracovníkov Daňového úradu Veľký Meder, prítomných pri jednotlivých daňových kontrolách spol. D. Z obsahu spisu vyplýva, že menovaný daňový úrad vykonal v danej spoločnosti celkom dve kontroly (miestne zisťovania): prvú 16. januára 2004 za účelom registrácie spoločnosti ako dobrovoľného mesačného platcu DPH, kde boli prítomní okrem obžalovaného Ing. K. U. a Z. T., a druhú 27. mája 2004 za účelom zistenia oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu za marec 2004, kde boli prítomní z daňového úradu Z. T. a M. R..

Ďalej nie je možné sa stotožniť ani s tou časťou písomného odôvodnenia rozsudku, kde sa uvádza, že ustálené skutkové závery k bodu 1/ potvrdzujú i výpovede pracovníkov príslušného daňového úradu, ako aj oboznámené protokoly o daňových kontrolách v spoločnosti D. Už samotný prvostupňový súd len o pár riadkov nižšie na tej istej strane v rozhodnutí (str. 12) totiž v rozpore s tým uvádza, že zo svedeckých výpovedí Ing. K. U. (k jej účasti na daňovej kontrole viď vyššie) a Z. T. je zrejmé, že v rámci vykonanej daňovej kontroly u spoločnosti D. nezisťovali, či obžalovaný proklamované zdaniteľné plnenia prebehli, postupovali len v súlade s internými predpismi, ktoré im neprikazovali túto skutočnosť preverovať.

Z nerozlišovania medzi zmluvami predloženými v rámci prvej daňovej kontroly v spoločnosti D. (mali preukazovať potencionálne obchody spoločnosti do budúcnosti) a zdaniteľnými plneniami, ku ktorým malo dôjsť v rozhodnom období vyplýva potom ďalšia nepresnosť krajského súdu, keď tento v odôvodnení svojho rozsudku konštatuje: „Naopak zo spisového materiálu viažuceho sa k predmetnej trestnej veci a oboznámeného v rámci vykonaného dokazovania je zrejmé, že zdaniteľné plnenia, ktoré obžalovaný zahrnul do daňového priznania za zdaňovacie obdobie marec 2004, resp. máj 2004 mali byť aj obchodné transakcie so spoločnosťou D. ako predávajúcim a kupujúcim K. E. a medzi spoločnosťou D. a spoločnosťou V., U. ako kupujúcim s tým, že ani v týchto prípadoch nebolo preukázané, že by reálne došlo k uskutočneniu zdaniteľného plnenia.“

Čo sa týka skutku uvedeného pod bodom 1/ tu považuje najvyšší súd za potrebné poukázať na viacero skutočností:

Spoločnosť D., T. bola založená v decembri 2003, jej jediným spoločníkom a konateľom bol Z. Y.

Tento následne podal žiadosť o registráciu na dobrovoľného platcu DPH. Dňa 16. januára 2004 vykonal Daňový úrad Veľký Meder v spoločnosti miestne zisťovanie za účelom jej zapísania ako dobrovoľného mesačného platcu DPH. V rámci tohto zisťovania boli zo strany obžalovaného predložené zmluvy s danými obchodnými partnermi: K., E.; F., Q.; V., U.; O., T., s tým, že zároveň podotkol, že ešte k žiadnym konkrétnym zdaniteľným plneniam nedošlo. Druhé miestne zisťovanie - ako už bolo zmienené vyššie - vykonal daňový úrad 27. mája 2004, a to za účelom preverenia oprávnenosti uplatneného nadmerného odpočtu za mesiac marec 2004. Táto daňová kontrola, a to je podstatné zdôrazniť, bola vykonaná len na základe predložených dokladov (kontrolované, či údaje uvedené v daňovom priznaní sedia s predloženými dokladmi), pričom keďže pracovníci nemali žiadne pochybnosti v tomto smere, nezisťovali, či preukazované zdaniteľné plnenia aj skutočne prebehli. Záver z danej kontroly bol taký, že nebolo zistené žiadne porušenie zákona č. 289/1995 Zb. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších prepisov.

Najvyšší súd konštatuje, že takáto kontrola, ktorá vlastne len overila formálny stav, je z pohľadu daného trestného konania irelevantná, keď navyše obsahom zápisnice o MZ nie je názov ani jedného „obchodného partnera“ kontrolovanej spoločnosti obžalovaného. Pre vyvodenia trestnoprávnej zodpovednosti voči obžalovanému je dôležitý stav faktický, a teda, či k tvrdeným transakciám (obchodom) aj reálne došlo, pričom spôsob vykonania tejto kontroly pôsobí v tomto ohľade skôr kontraproduktívne. Za účelom skúmania oprávnenosti uplatneného nadmerného odpočtu za zdaňovacie obdobie máj 2004 nebola potom napokon vykonaná žiadna kontrola či miestne zisťovanie zo strany príslušného daňového úradu.

Ďalej je potrebné sa v konaní po vrátení veci na opätovné prejednanie vyporiadať i s tým, že - ako je zrejmé z vykonaného dokazovania - obžalovaný už na začiatku podnikania predložil fiktívne zmluvy o svojich potencionálnych budúcich partneroch; pri svojom výsluchu si nevedel spomenúť na názov ani jednej spoločnosti, s ktorou obchodoval (!); pokiaľ ide o jeho kontakt so spoločnosťou O., tu uviedol viacero rozličných verzii, dokonca daná spoločnosť ani nepodnikala s tovarom, ako uvádzal obžalovaný (predaj drevoobrábacích strojov); vyplatené nadmerné odpočty si obžalovaný vybral z účtu spoločnosti a firmu sa po ani nie roku jej existencie pokúsil previesť na J. U., pričom navyše i po tomto úkone sa snažil dostať k peniazom na účte spoločnosti; J. U. na rozdiel od obžalovaného tvrdil, že mu neboli pri prevode a ani po ňom odovzdané žiadne doklady spoločnosti a tiež, že za danú firmu obžalovanému nič nezaplatil (nemá dôvod v tomto smere klamať).

Okrem uvedeného poukazuje najvyšší súd tiež na to, že ak vychádzame z „čísel“ uvádzaných v podaných daňových priznaniach za spoločnosť D., tak možno konštatovať, že spoločnosť mala vykonávať obchodnú činnosť vo vysokom rozsahu (otázkou je i to, v čom mal vlastne podnikat?!). Najmä ak sa potom pozrieme na výšku uplatnenej dane na vstupe v daňových priznaniach za mesiace marec a máj 2004, je zrejmé, že spoločnosť by musela prijať zdaniteľné plnenia vo veľkom rozsahu a zaplatiť za ne iným platiteľom DPH (svojim dodávateľom) veľký obnos peňazí. Z výpisov z účtov spoločnosti (z troch bankových inštitúcií) však nie je zrejmé žiadna mínusová položka, žiadna transakcia nasvedčujúca tomu, že by v nejakom obch. kontrakte spoločnosť vystupovala v pozícii odberateľa. Platil by všetky takéto sumy obžalovaný v hotovosti? A odkiaľ by vôbec toľko peňazí vzal?

V súvislosti s uvedenými a tiež inými otázkami ekonomického charakteru môže pritom prvostupňový súd pribrať znalca z príslušného odboru, ak to bude považovať za potrebné.

Pokiaľ ide potom o skutok uvedený pod bodom 2/ napadnutého prvostupňového rozsudku, tu považuje tunajší súd za potrebné - okrem už skutočností uvádzaných v tejto súvislosti vo svojom predchádzajúcom zrušovacom uznesení - uviesť pár poznámok.

V prvom rade potom to, že i v prípade spoločnosti F. vystupoval v inkriminovanom čase ako jediný konateľ obžalovaný Z. Y., ktorý za ňu aj sám podal daňové priznanie za zdaňovacie obdobie júl 2001. Tiež v danej spoločnosti bola vykonaná daňová kontrola za účelom zistenia oprávnenosti uplatnenej vrátky DPH za zmienený mesiac, no jej spôsob prevedenia a výsledky sú už na rozdiel od tej

predchádzajúcej, vykonanej Daňovým úradom Veľký Meder, použiteľné na účely predmetného trestného konania. Na základe tejto kontroly nedošlo napokon ani k uznaniu a vyplateniu nadmerného odpočtu DPH za mesiac júl 2001 z dôvodu nesplnenia podmienok. Daňový úrad Nové Mesto nad Váhom preveroval tak spoločnosť J. (zistené viaceré nezrovnalosti) ako i spol. O. (k dodávkam zo strany danej spoločnosti podľa ich zistení nedošlo), keďže z ich pohľadu bolo zásadnou otázkou to zistenie, či práce na rekonštrukcii reštauračného zariadenia na R. boli vykonané práve danými spoločnosťami, tak ako to bolo uvádzané v predložených dokladoch. Kontrola ale zistila opak. Tiež z pohľadu daného rozhodovania je pritom podstatné to zistenie, či obžalovaným podané daňové priznanie je založené na pravdivých alebo klamlivých údajoch a skutočnostiach s cieľom zadovážiť si neoprávnený prospech, resp. či si teda nárok na vrátenie DPH uplatnil oprávnene alebo neoprávnene - v rozpore s príslušným zákonom upravujúcim DPH.

Tu treba poukázať najmä na ust. § 20 ods. 2 zákona č. 289/1995 Z.z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého má platiteľ nárok na odpočet dane, ak

a/ sa zdaniteľné plnenie uskutočnilo (§ 13),

b/ daň na vstupe zaúčtoval,

c/ daň zaplatil platiteľovi, ktorý uskutočnil zdaniteľné plnenie,

d/ má daňový doklad alebo zjednodušený daňový doklad, ktoré vyhotovil platiteľ, a doklad o zaplatení dane, pričom dokladom o zaplatení dane v prípade, že daň na vstupe je 200 000 Sk a viac, je len doklad o bezhotovostnej platbe uskutočnenej prostredníctvom banky alebo doklad o platbe na pošte poštovou poukážkou.

Na tomto mieste treba ďalej zdôrazniť, že spoločnosť obžalovaný Z. Y. v priebehu vykonávania daňovej kontroly previedol na J. X., a to opäť bez odovzdania akéhokoľvek tomu prislúchajúceho účtovníctva (obžalovaný mu mal povedať, všetky doklady sa mali nachádzať v jemu ukradnutom aute). Súd upozorňuje tiež na samotné okolnosti tohto prevodu ako i to, že obžalovaný za danú spoločnosť podával daňové priznane ešte aj po tomto prevode.

V súvislosti s „fiktívnosťou“ skúmaných obchodov spoločnosti F. so spoločnosťami J. a O. bolo potom viackrát správne poukazované i na to, že účtovné doklady (príjmové i výdavkové pokladničné doklady) majú úplne rovnakú formu, pričom podľa číselných znakov možno usudzovať, že boli písané jednou osobou. Najvyšší súd pritom už vo svojom predchádzajúcom uznesení (str. 10) upozorňoval i na možnosť príp. doplnenie dokazovania v tomto ohľade.

Záverom potom nedá v súvislosti s výrokom o vine uvedeným pod bodom 2/ nepoukázať i na zmätočnosť v skutkovej vete, keď je na konci uvedené, že obžalovaný ako konateľ spoločnosti F. o.i. skrátil daň z pridanej hodnoty v sume 34 730 Sk?

Okrem vyššie uvedeného upozorňuje však tunajší súd i na ďalšie pochybenia, ktoré zistil v konaní predchádzajúcom vydaní napadnutého rozhodnutia, resp. v samotnom rozsudku.

Predovšetkým ako je zrejmé zo zápisnice z hlavného pojednávania konaného 26. novembra 2012 (č. l. 1351 spisu), predseda senátu v danom prípade absolútne nevyhlásil výrok o vine, resp. teda ani skutkovú (nestačí len uviesť, že obžalovaný sa uznáva za vinného na skutkovom základe uvedenom v obžalobe) a ani tomu zodpovedajúcu právnu vetu, čím došlo k zrejmemu porušeniu ust. § 128 ods. 2 Tr. por.

Podľa § 128 ods. 2 Tr. por. vyhlasujú sa úvodné slová „V mene Slovenskej republiky“, úplné znenie výroku, aspoň podstatná časť odôvodnenia a poučenie o oprávnom prostriedku. Výhlásenie musí byť v úplnej zhode s obsahom rozsudku, tak ako bol odhlasovaný.

V tejto súvislosti treba potom upozorniť zároveň i na ust. § 129 ods. 1 Tr. por., v zmysle ktorého každý rozsudok treba vyhotoviť písomne, pričom vyhotovenie rozsudku musí byť v zhode s obsahom rozsudku, tak ako bol vyhlásený.

Ako ďalší nedostatok je potom možné krajskému súdu vytknúť tú skutočnosť, že tento sa v predmetnom prípade vôbec nezaoberal použitím ust. § 16 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31. decembra 2005 (teda tou skutočnosťou, použitie ktorého zákona je pre obžalovaného najpriaznivejšie), v dôsledku čoho napokon ani nemožno jednoznačne a bez akýchkoľvek pochyb ustáliť, v zmysle akého Trestného zákona konkrétne postupoval.

Podľa § 16 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov trestnosť činu sa posudzuje podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný; podľa neskoršieho zákona sa posudzuje len vtedy, ak je to pre páchatela priaznivejšie (pozn. trestnosťou činu sa tu myslí nielen možnosť páchatela uznať vinným, ale i uložiť mu primeraný trest; neprichádza do úvahy rozhodovať o vine podľa jedného zákona a o treste podľa ďalšieho zákona). Pokiaľ ide o Trestný zákon č. 300/2005 Z.z. účinný od 1. januára 2006 tu treba odkázať na znenie ust. § 2 ods. 1.

Čo sa týka zodpovedania tej otázky, ktorý z viacerých zákonov platných v čase od spáchania trestného činu do vynesenia rozsudku je pre páchatela priaznivejší, tu najvyšší súd v súlade s ustálenou súdnou praxou poznamenáva, že za najpriaznivejší je potrebné považovať ten zákon, ktorý pri použití súhrnu všetkých jeho ustanovení, vzťahujúcich sa na súdený skutok, poskytuje miernejší (priaznivejší) konečný výsledok pre páchatela. Posudzuje sa tak použitie skoršieho i novšieho zákona ako celku, len púhe porovnanie trestných sadzieb nestačí.

V prípade trestných činov majetkovej povahy je navyše nevyhnutné ako na ďalšie rozhodujúce kritérium pri posudzovaní trestnosti činu z hľadiska časovej pôsobnosti trestného zákona prihliadať i na výšku spôsobenej škody, ktorá je jednak kvalifikačným kritériom pri právnom posudzovaní protispoločenského konania, a jednak i jedným z kritérií určujúcich stupeň spoločenskej nebezpečnosti konania v zmysle § 3 ods. 4 Tr. zák., a v neposlednom rade tiež aj jedným z hľadísk pri určení druhu trestu a jeho výmery v zmysle § 31 ods. 1 Tr. zák. (viď k tomu bližšie uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. mája 2001, sp. zn. 5 To 15/2001, uverejnené pod R 21/2002).

A záverom treba na tomto mieste zdôrazniť tiež tú skutočnosť, že keďže pod trestnosťou činu sa rozumejú všetky podmienky, od ktorých závisí výrok o vine a treste, pri jej posudzovaní treba prihliadať na všetky do úvahy prichádzajúce právne predpisy účinné v tom - ktorom čase, ktoré majú vplyv nielen na otázku, či posudzovaný čin páchatela je vôbec trestný, ale aj na otázku, o ktorý trestný čin tu ide. Inak povedané, trestnosť činu v zmysle § 16 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., resp. v zmysle § 2 ods. 1 Tr. zák. č. 300/2005 Z.z. je nevyhnutné (výnimky sú upravené napr. v § 16 ods. 2, ods. 3 „starého“ Tr. zák., či § 2 ods. 1, ods. 2 „nového“ Tr. zák.) posudzovať podľa celého súhrnu právnych noriem trestných i mimotrestných, účinných k rovnakému momentu rozhodnému z hľadiska časovej pôsobnosti zákona.

V prípade, že aj po opätovnom prerokovaní veci dospeje prvostupňový súd k záveru o vine obžalovaného, bude jeho povinnosťou sa riadne vysporiadať aj s vyššie uvedenými skutočnosťami. Navyše čo sa týka prípadnej aplikácie Tr. zák. č. 140/1961 Zb., upozorňuje tunajší súd okrem spoločenskej nebezpečnosti činu pre spoločnosť tiež na asperačnú zásadu uvedenú v § 35 ods. 2, v prípade použitia Tr. zák. č. 300/2005 Z.z. potom najmä na novelou č. 246/2012 Z.z. s účinnosťou od 1. októbra 2012 novo zavedenú skutkovú podstatu trestného činu s názvom „daňový podvod“ v § 277a (vyňatý z § 277 Tr. zák.), doplnené ust. § 61 ods. 6 týkajúce sa uloženia trestu zákazu činnosti v hornej polovici trestnej sadzby, ako aj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, vydaný v súvislosti s asperačnou zásadou.

Čo sa týka potom zo strany obžalovaného namietaného porušenia daňového tajomstva v predmetnom

konaní, k tomu považuje tunajší súd za potrebné poukázať tiež na niekoľko dôležitých skutočností.

V prvom rade treba podotknúť, že daňové tajomstvo je v § 11 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej už len „daňový poriadok“) definované ako akákoľvek informácia o daňovom subjekte, ktorá sa získa pri správe daní. Ide napr. o informácie súvisiace s podnikaním daňového subjektu (informácie o objednávkach, dodávateľoch, finančnej situácii daňového subjektu a pod.). Pojem daňové tajomstvo pritom definoval i starý zákon č. 511/1992 Zb. (viď § 23 ods. 1).

Daňové tajomstvo je povinný zachovávať v podstate každý, kto sa ho dozvedel, resp. kto s ním prišiel do styku. V zákone sú potom taxatívne uvedené osoby a orgány, pre ktoré sa oznámenie alebo sprístupnenie informácií podliehajúcich daňovému tajomstvu nepovažuje za porušenie daňového tajomstva (o.i. súdu na účely súdneho konania, či samotným orgánom činným v trestnom konaní), a tiež i osoby, ktoré môžu takto daňové tajomstvo oznámiť resp. sprístupniť. Porušením daňového tajomstva je oznámenie alebo sprístupnenie daňového tajomstva osobe, ktorá nemá oprávnenie oboznamovať sa s daňovým tajomstvom.

Každú v zmysle zákona nepovolanú osobu je potrebné riadne poučiť o povinnosti zachovávať daňové tajomstvo (o povinnosti mlčanlivosti), ako i o právnych dôsledkoch porušenia tejto povinnosti. Daňovému subjektu samému pochopiteľne - ak ide o jeho daňovú záležitosť - povinnosť mlčanlivosti uložená nie je, ten s údajmi o sebe a o svojej daňovej povinnosti môže voľne disponovať.

I s týmito okolnosťami sa bude preto musieť súd po vrátení veci mu na nové konanie riadne zaoberať.

A napokon najvyšší súd považuje za potrebné sa vyjadriť i vo vzťahu k výroku o treste, a to nielen vzhľadom na odvolanie námietky prokurátora, ktoré uznal za čiastočne dôvodné, ale i s poukazom na prípadný ďalší postup prvostupňového súdu (v prípade, že dôjde aj po opätovnom prerokovaní veci k uznaniu viny).

Pokiaľ ide o inštitút mimoriadneho zníženia trestu, jeho použitie je možné len za splnenia zákonom stanovených podmienok. Ak sa preto rozhodne súd aplikovať mimoriadne zmierňovacie ustanovenie § 40 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. (resp. § 39 Tr. zák. č. 300/2005 Z.z.), musí byť toto aj náležite zdôvodnené v odôvodnení jeho rozhodnutia, a to aj s ohľadom na ust. § 125 Tr. por. Súdna prax pripúšťa použitie predmetného ustanovenia aj s poukazom na neprimeranú dĺžku konania, nezavinenu samotným obžalovaným (viď k tomu i rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. marca 2010, sp. zn. 5 To 14/2009, publikovaný pod R 10/2011), no i túto okolnosť treba vždy starostlivo zvážiť a náležite vyargumentovať.

Celkovo odôvodnenie výroku o treste treba však hodnotiť ako nedostatočné a nepreskúmateľné. Chýba tu napríklad akákoľvek zmienka o prítážujúcich či poľahčujúcich okolnostiach.

S ohľadom na tvrdenia prokurátora poznamenáva najvyšší súd na záver tiež to, že nie je pravdou, že obžalovaný Z. Y. sa obohatil o sumu cca 11. mil. Sk (zo strany Daňového úradu Nové Mesto nad Váhom mu totiž uplatnený nárok na vrátenie DPH vyplatený nebol) a tiež ani to, že jeho predchádzajúce odsúdenie za majetkovú trestnú činnosť obdobného charakteru nie je v súčasnosti zahladené.

Z aktuálneho odpisu z registra trestov obžalovaného Z. Y. totiž vyplýva, že tento bol rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo 16. novembra 2007, sp. zn. NM 1T 156/1999, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 2. júna 2009, sp. zn. 23To 27/2009, uznaný vinným podľa § 8 ods. 1, § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., za čo mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov so skúšobnou dobou v trvaní 2 rokov a 6 mesiacov, no 3. novembra 2012 sa osvedčil, a teda hľadá sa na neho, akoby nebol odsúdený.

Bude teda nevyhnutné, aby Krajský súd v Trnave pri opätovnom prerokovaní veci vzal do úvahy všetky

vyššie spomenuté skutočnosti, ako i skutočnosti uvedené v skoršom zrušovacom uznesení tunajšieho súdu a aby sa riadil jemu danými záväznými pokynmi. Po doplnení dokazovania, vykonaní všetkých potrebných dôkazov za účelom náležitého zistenia skutkového stavu veci bude potrebné následne pristúpiť k ich vyhodnoteniu v súlade so zásadami uvedenými v ust. § 2 ods. 6 Tr. por.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.